

Evidence Based Practice

Marije de Lange. MANP, MSc
verpleegkundig specialist CTC - klinisch epidemioloog

Inhoud presentatie

- Inleiding
- Ervaringen EBP
- Herhaling theorie en de 5 EBP-stappen met praktijkvoorbeeld
- Hoe verder?

Nursing Research and Evidence-Based Practice

SECOND
EDITION

EVIDENCE-BASED NURSING

The Research-Practice Connection

Evidence-Based Practice *for Nurses*

Appraisal and Application of Research

Inleiding in evidence-based medicine

Klinisch handelen
gebaseerd op bewijsmateriaal

onder redactie van:
M. Offringa
W.J.J. Assendelft
R.J.P.M. Scholten

Derde, herziene druk

Bohn
Stafleu
van Loghum

idit
wn

resources Available!
nursingresearch

ZIEKENHUIS
ST ANTONIUS

EBP en ik?

De reflectieve 'EBP'-professional

Kennis:

Heeft kennis van de principes van EBP.

Heeft elementaire kennis van methoden van onderzoek.

Heeft kennis van actuele thema's en ontwikkelingen in het eigen vakgebied.

Is op de hoogte van toepassingen op het gebied van kennisontwikkeling en -delen.

Ervaringen EBP

- **Wie heeft er les gehad in EBP?**
 - Binnen welke opleiding?
- **Wie heeft er in de praktijk (na diplomeren) iets mee gedaan?**
 - Wat heb je ermee gedaan?

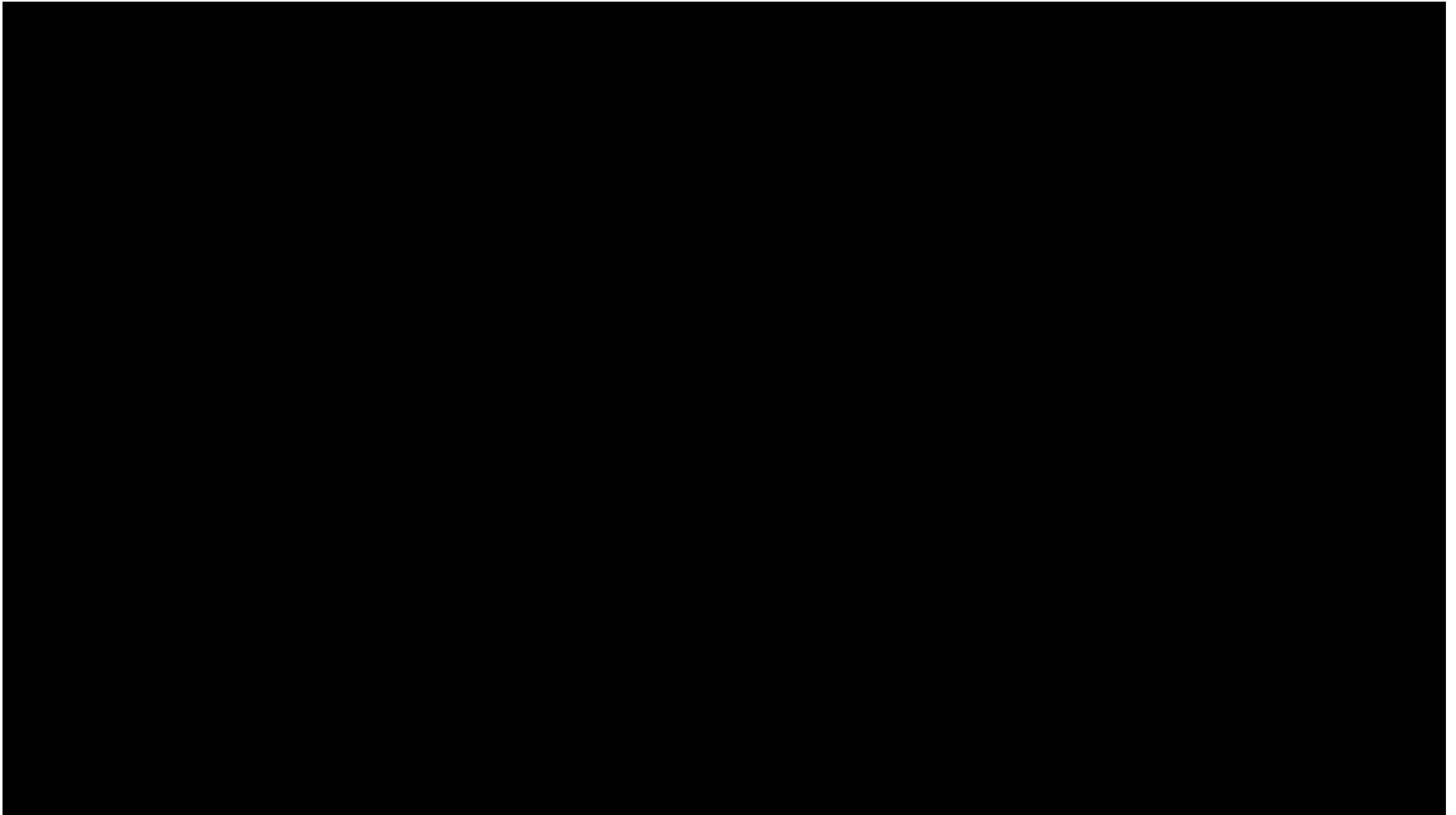
Mijn ervaring met EBP

Master EBP

Maken van een CAT: laxeren voor een hartoperatie

Wetenschappelijk onderzoek: preoperatief urine-onderzoek voor hartchirurgie zinnig?

Waarom EBP

Definitie

Definitie Sackett et al. 1996 (vertaald):

“Het zorgvuldig, expliciet en oordeelkundig gebruik
van het huidige beste bewijsmateriaal om
beslissingen te maken in de zorg voor individuele
patiënten”.

Doel

Verminderen klinische onzekerheden

Afname van ongewenste praktijkvariatie.

Gebruik een systematische benadering vanwege de hoeveelheid beschikbare informatie, veelal van wisselende kwaliteit.

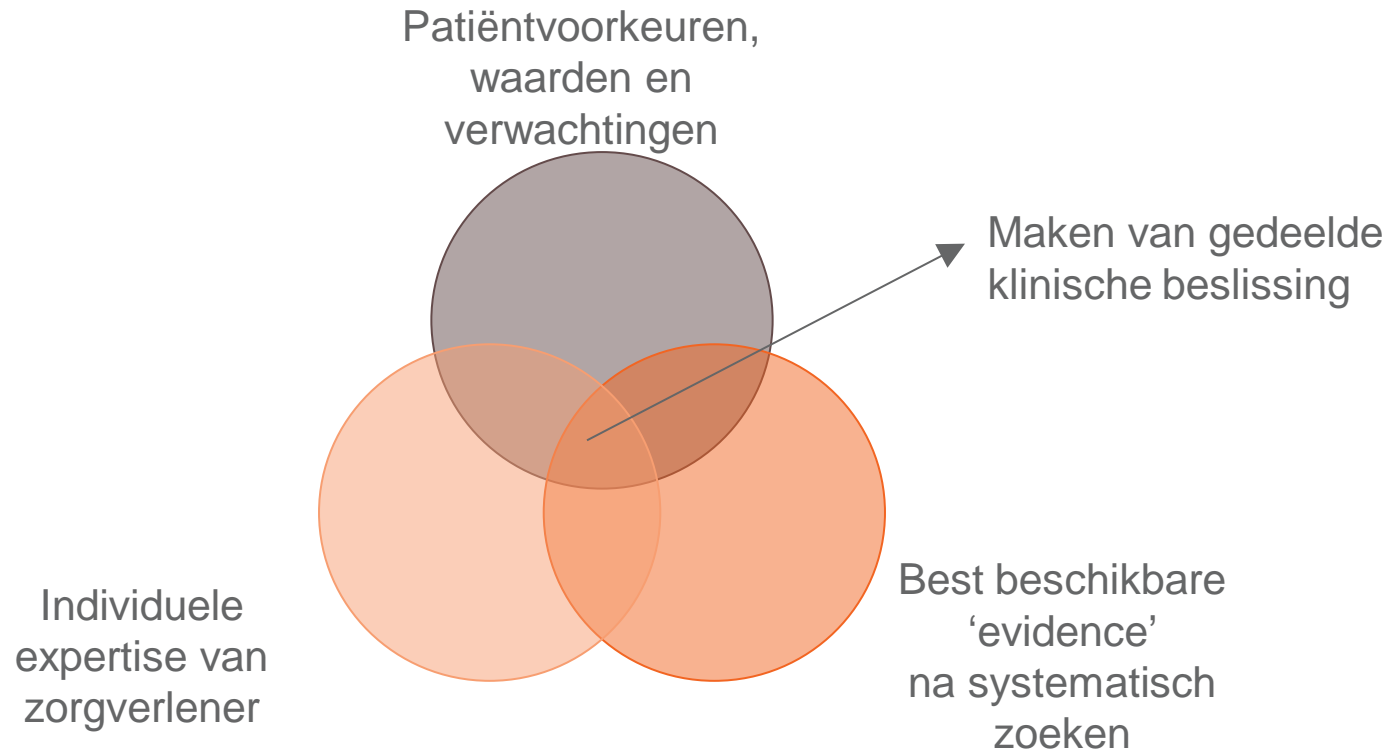
Wetenschap?

EBP is de schakel tussen praktijk en wetenschap

| Tiemens NTvEBP

EBP in de praktijk: Evidence alleen is niet genoeg!!

Systematische benadering

5 stappen in EBP

1. Formuleer een beantwoordbare vraag (n.a.v. bijv. een dossierbespreking): de PICO
2. Efficiënt zoeken naar het beste bewijsmateriaal
3. Het wegen van gevonden evidence op methodologische kwaliteit en toepasbaarheid in de eigen praktijksituatie.
4. Het nemen van een beslissing op grond van de beschikbare evidence.
5. Het regelmatig evalueren van de kwaliteit van het proces.

Bron: Offringa, 2008

5 A's of Evidence Based Practice Process

- Ask
- Acquire
- Appraise
- Apply
- Analyze

1. Formuleer een beantwoordbare vraag

Hulpmiddel: de PICO

P: Over welke **patiënten** gaat het?

I: Welke **interventie** onderzoek je?

C: Waarmee **vergelijken**?

O: Wat is de gewenste **uitkomst**?

Bijv. minder infecties, kortere opnameduur, comfort voor de patiënt

Van vraag naar PICO

Kunnen we niet stoppen met laxeren voor een hartoperatie?

1 Formuleer je vraag

(P=patiënt of probleem, I=interventie, C=vergelijking, O=uitkomst)

P = Patiënten met geplande hartoperatie

I = niet preoperatief laxeren

C = routinematig preoperatief laxeren

O = obstipatie en ileus, opnameduur

PICO's oefenen

Wie heeft een vraag voor een PICO?

P=patiënt of probleem:

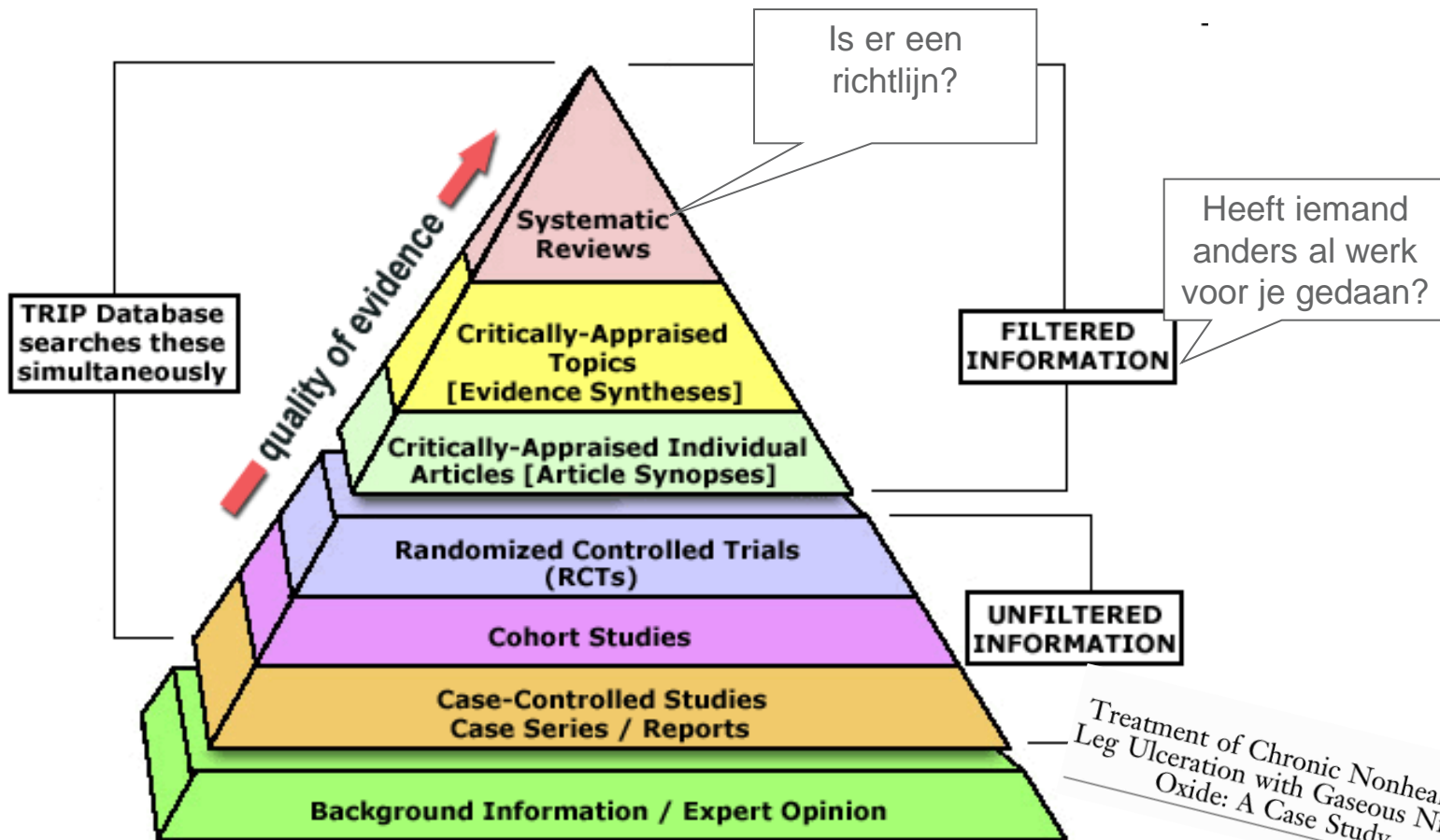
I=interventie:

C=vergelijking:

O=uitkomst:

2. Efficiënt zoeken naar het beste bewijsmateriaal

Nurse-led interventions to enhance adherence to chronic medication: systematic review and meta-analysis of randomised controlled trials

EBM Pyramid and EBM Page Generator, © 2006 Trustees of Dartmouth College and Yale University. All Rights Reserved. Produced by Jan Glover, David Izzo, Karen Odato and Lei Wang.

Treatment of Chronic Nonhealing Leg Ulceration with Gaseous Nitric Oxide: A Case Study

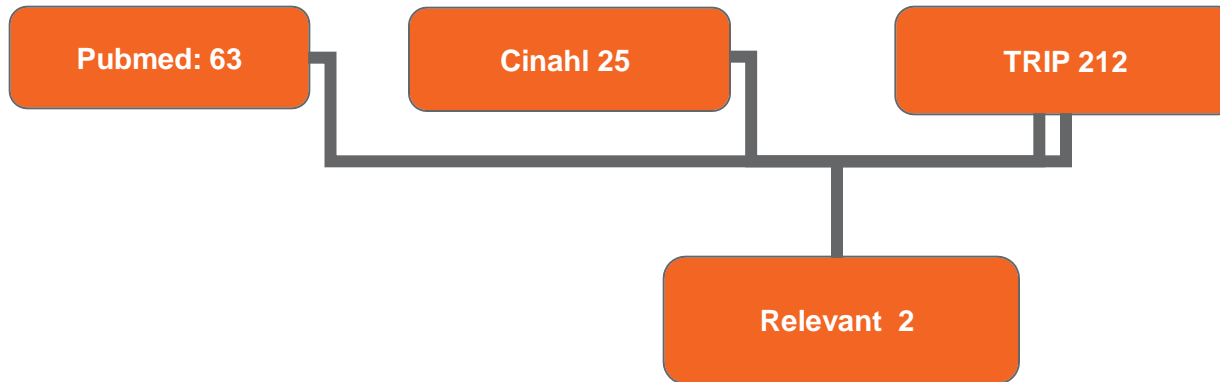
Journal of Cutaneous Medicine and Surgery
Incorporating Medical and Surgical Dermatology
DOI: 10.1007/s10227-004-0106-8
J Cutan Med Surg 2004; 33-238

Verslag zoektocht

Waar	Hoe	Wanneer	Aantal resultaten
Trip	((preoperative OR surgery) AND (cardiac OR heart) AND (laxative OR laxatives OR bisacodyl)) (zonder textbooks)	25-02-2014	212
PubMed	(("Heart/surgery"[Mesh] OR "cardiac surgery" OR "heart surgery" OR "thoracic surgery")) AND ("Gastrointestinal Agents"[Mesh] OR laxative* OR "bowel prep" OR bisacodyl)	25-02-2014	63
Cinahl	(bowel preparation OR laxativ* OR bisacodyl) AND (thoracic OR cardiothoracic OR heart OR cardiac)	27-2-2014	25

Verder via gerelateerde artikelen of referenties geen artikelen bij onze vraag gevonden

Resultaten zoekstrategie

3. Beoordelen methodologische kwaliteit en toepasbaarheid.

Gebruik checklijst van bijv. Cochrane of CBO

De vragenlijst is een hulpmiddel, en helpt controleren van

- Validiteit (systematische fouten)
- Resultaten (effect en precisie)
- Toepasbaarheid (generaliseerbaarheid)

4. Het nemen van een beslissing op grond van de beschikbare evidence.

CAT laxeren voor hartoperatie:

Beide artikelen geen hoog level of evidence,
Echter wel consistente resultaten (geen voordelen laxeren)

Overige overwegingen?

- Geen verschil tussen wel/niet laxeren is ook consistent met onderzoek in andere patiëntgroepen (bijv. abdominale chirurgie)
- In andere hartcentra wordt er ook weinig tot niet gelaxeerd
- Wel evidente bijwerkingen bisacodyl

Conclusie: laxeren gestaakt

5. Evalueren

Inmiddels is in ons hartcentrum het laxeren preoperatief voor cardiothoracale chirurgie afgeschaft en is het protocol gewijzigd.

Ter evaluatie werd de complicatiedatabase geraadpleegd:

- In het half jaar voor staken van de preoperatieve bisacodyl zetpil is er één patiënt met ileus geregistreerd (0,1%).
- In het half jaar na staken van de laxantia is er ook één patiënt met ileus geregistreerd (0,1%).

Samenvattend nogmaals de 5 stappen:

1. Formuleer een beantwoordbare vraag (n.a.v. bijv. een dossierbespreking)
2. Efficiënt zoeken naar het beste bewijsmateriaal
3. Het wegen van gevonden evidence op methodologische kwaliteit en toepasbaarheid in de eigen praktijksituatie.
4. Het nemen van een beslissing op grond van de beschikbare evidence.
5. Het regelmatig evalueren van de kwaliteit van het proces.

Bron: Offringa, 2008

"absence of evidence is not evidence for absence"

- Dat iets nog niet bewezen is wil niet zeggen dat de gehanteerde methode onjuist, dan wel juist is.
- Niet alles kan bewezen worden middels experimenten in de verpleegkunde (ethisch onverantwoord)

Hoe kun je meer met EBP doen op een verpleegafdeling?

http://youtu.be/YUz_cNdYrSA?t=8m5s

(ca 5 minuten, indien gestart op 8.05)

Hoe verder?

Initiatief om overzicht van PICO's te maken

Beantwoorden van deze vragen (maken van CAT's)

Delen van de antwoorden/resultaten: publiceren Nursing, Cordiaal etc

Netwerken:

- Samenwerking tussen Radboud, AMC, Haga ziekenhuis en St. Antonius
- Via NVHVV werkgroepen?
- Via andere netwerken?

Wat heb je nodig?

- Kritische vragen kunnen stellen
- Bewust van klinische onzekerheden en praktijkvariatie
- Een PICO kunnen maken
- Hulp bij het zoeken naar evidence
- Hulp bij het beoordelen van artikelen
- Draagvlak binnen organisatie
- Implementatie

Cursussen, Master EBP, boeken

<http://www.nursing.nl/Verpleegkundigen/Dossiers/Evidence-Based-Practice-EBP/>

Is eusol aangewezen bij een geïnfecteerde wond?

Producten die je bij open geïnfecteerde wonden kunt gebruiken, zijn eusol, absorberend verband, dextranomeer en alginaatverband. De vraag is welk

2 apr 2012

Hoe snel eten na abdominale operatie?

Een patiënt krijgt na een operatie aan de abdomen helder vloeibaar voedsel. Wanneer mag hij weer gewoon eten?

19 jul 2011

Is bij een blaaskatheter tweemaal daags een...

Bij een patiënt met katheter wordt...

1 mei 2012

Is de NE...

NEX en NE maagsonde...

2 feb 2011

Moet ik m...

Bij patiënten bepaald. De v...

6 okt 2011

Mogen kinderen eten tijdens rehydratie met ORS?

Jonge kinderen met gastro-enteritis krijgen een rehydratie met ORS. Het is de vraag of ze daarnaast mogen eten en drinken.

6 okt 2011

EBP: Slapen ic-patiënten beter met oordoppen?

Het is de vraag of niet-gesedeerde ic-patiënten beter slapen met oordopjes.

15 jul

Voorkomen elastische compressiekousen tijdens...

Het is de vraag of elastische compressiekousen (ECK) gedragen tijdens een operatie embolieën of trombose voorkomen.

7 mei

artikel

EBP: Routinematig laxeren voor een hartoperatie, heeft dat zin?

15 jan 2015

609 0

NURSING

Het is de vraag of het standaard laxeren voor een hartoperatie zinvol is.

... pasgeborenen te verminderen, krijgen ze soms een maagspoeling. Maar helpt deze echt?

23 mrt 2011

Bronnen en verder lezen

Kuiper, C. 2012. Evidence based practice voor verpleegkundigen. Boom Lemma Uitgevers, Den Haag.

NTvEBP serie Implementatie EBP =complex change 2012-2013
Tiemens B, Munten G, Vermeulen H. Implementatie van EBP:

Filmpje http://www.youtube.com/watch?v=YUz_cNdYrSA

Vermeulen H. De vijf stappen van EBP. Nursing Nursing 2009;1:28-29

Vermeulen H. De keuze voor en implementatie van een EBP-model. Nederlands Tijdschrift voor Evidence Based Practice. 2008;4:24

Nursing EPB geraadpleegd via <http://www.nursing.nl/Verpleegkundigen/Dossiers/Evidence-Based-Practice-EBP/>

Doorbreek de Rituelen Een overzicht van zinloze rituelen in de zorg en een

stappenplan om deze te doorbreken. geraadpleegd via

http://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CDEQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.anderszorgen.nl%2Fdocumenten%2FDoorbreek_de_Rituelen_MPDef%2C%2520LEVV%2C%2520januari%25202008.pdf&ei=vvyBUrWPMMeB0QXNloHwCg&usg=AFQjCNG3_koeOFyqZPRDnNHznIUS5HMqBw&bvm=bv.56146854,d.d2k

Scholten RJPM, Offringa M, Assendelft WJJ (red.). Inleiding in Evidence-Based Medicine. Klinisch handelen gebaseerd op bewijsmateriaal. Vierde herziene druk. Houten: Bohn, Stafleu, Van Loghum, 2013

Cursus EBP AMC